

DE JAZZWERELD

MAANDBLAD VOOR JAZZ, GRAMOFON, RADIO EN DANSMUZIEK
TEVENS OFFICIEEL ORGAAN VAN DE NEDERLANDSCHE JAZZ LIGA

Redactie: BOB SCHRIJVER, WILL G. GILBERT en Mr. C. POUSTOCHKINE

Abonnement per jaar bij vooruitbetaling: Nederland f 3.25, Indië en Buitenland f 4.—, Losse nummers 35 Cent.
Red. en Adm.: Den Haag, Zwarteweg 1, Tel 117783, Giro 44715 ten name van Moorman's Periodieke Pers N.V.

MOORMAN'S PERIODIEKE PERS N.V. - DEN HAAG

9^e JAAR

No. 8

AUG. 1939

NADRUK VERBODEN

HET ZEVENDE JAZZWERELDFEEST DAT DE MEESTE VROEGERE JAZZWERELD-KURHAUSAVONDEN OVERTROF!!

Het zevende jaarlijksche „Jazzwereldfeest“ in het Kurhaus te Scheveningen, dat gelijk bekend op 15 Juli j.l. plaats vond en onder leiding van Bob Schrijver stond, is in alle opzichten tot een doorslaand succes geworden; was de belangstelling van de zijde van het publiek de traditie getrouw wederom bijzonder groot, het programma was zeer afwisselend en welverzorgd, het werd vlot afgewerkt, wist alle aanwezigen in sterke mate te boeien en vormde door zijn belangwekkendheid een nieuwen climax in de reeks „Jazzwereld“-avonden.

Jacques Kluger en zijn Pintonians verschenen na de openingsspeech van den heer Schrijver als eersten op het podium. Het samenspel van dit nieuwe orkest is rhythmisch aanmerkelijk soepeler en stijlvoller, de samenklank warmer en kleurrijker, het maatrhythme sonorer en bezonkener en de technische afwerking niet minder verzorgd en subtieler genuanceerd dan van Kluger's vroeger ensemble. Des leiders in den loop der jaren vermeerderde routine heeft ook het gezag van zijn directie nog doen toenemen. De muzikale inslag, de discipline en de verve van het spel van dit ensemble zijn evenzoo vele eigenschappen, die ook tot den toehoorder spreken. Wij hadden reeds eenige maanden geleden de gelegenheid deze band te Antwerpen te beluisteren en daarbij diens zeer groote verdiensten als dansorkest te constateeren. Ditmaal speelde Kluger, die tijdens het programma in de Kurzaal tweemaal optrad, een tiental meer vooruitstrevende en effectvolle arrangementen, welke het orkest nog veel meer gelegenheid boden te schitteren, zijn oriëntatie in de tot de jazzmuziek naderende richting te tonen, daarbij een subjectieve, doch uit onmiskenbaar idealistische overtuigingen voortgevloeide visie en verwezenlijking daarvan op dit met de jazzmuziek aanverwant terrein aan den dag te leggen, met alle voor- en nadeelen daarvan. In hoofdzaak moet het orkest zijn kracht nog zoeken in het ensemblewerk, bij gebreke van een voldoende aantal goede solisten, doch ook in deze ensembles lijkt het strikt jazzmuzikale element meer kunstmatig door voortdurende training er in gebracht (helaas op zichzelf al een tegenstrijdigheid; doch niettemin blijkt het bereikte resultaat een bewonderenswaardige prestatie van den leider-trainer!) dan spontaan van binnen uit komend. Als gezegd, het ensem-

Opname tijdens de internationale jam-session in het Kurhaus op 15 Juli. V.l.n.r.: Annie Xhofleer, J. A. Stoutjesdijk, J. van Os, J. v. d. Vliet, J. de Veen, J. Feijten, Oscar Aleman, A. Tremio, T. Versteeg en Johnny Claes.

blewerk staat op hoog peil, een enkele ongelijkheid hier en daar bij opgejaagde tempi (b.v. in „Jumpin' at the Woodside“) en eenige te sensationele effecten (b.v. in „Bumble Bee Stomp“) daargelaten. Daarnaast treden echter (en dit is geen onbelangrijke vooruitgang in vergelijking met Klugers vorige band) ook een paar solisten op den voorgrond: de trompettist Johnny Claes, de pianist Gun Finlay en Maurice Pinto (altsax en clarinet). De laatste twee onderscheiden zich tevens als componisten-arrangeurs. Van hun hand waren b.v. de twee nummers uit Kluger's programma, die den meesten indruk op ons maakten: t.w. „Back Door Drag“ (van Finlay) en „Shame“ (van Pinto en Finlay) o.m. bevattende een trompetsolo van Claes van zeldzame bekoring en expressiviteit. Claes is een trompettist met zeer goede eigenschappen. Wij betreuren het echter, dat hij zoo nu en dan zijn kracht zoekt in o.i. te expansief spel. Van de individuele krachten van de band noemen wij voorts den contrabassist Van den Brander, met prachtige toon en volume. Hij en de pianist zijn ongetwijfeld dé twee steunpilaren in de rhythmesectie. Dat het maatrhythme hier en daar ietwat stug klinkt, is stellig niet aan hen te wijten.

De tap-dancer Marco Palmet trad tweemaal op, telkens in twee dansen. Vóór

de pauze werd hij aan de piano begeleid door Jaap Feijten, na de pauze door G. van Oirsouw, pianist van de Swing Papas. Beide accompagnateurs kweten zich, vrijwel onvoorbereid, op alleszins verdienstelijke en vlotte wijze van hun taak. Jaap Feijten bracht tevens (als afzonderlijk programmanummer) een drietal pianosoli ten gehoor (met drumsbegeleiding door Harry Prins, die helaas wat hard speelde en daardoor de fijnere nuances in Feijten's spel zeker niet tot haar recht hielp komen). Zijn groote pianistische begaafdheid en muzikale smaak van goeden huize vermochten daarbij alleszins tot hun recht te komen. Als een uitgesproken en bij uitstek gequalificeerden jazzsolist kunnen wij hem niet beschouwen, wél als een pianist met voortreffelijke allround muzikale ontwikkeling, die zich ook op het specifieke terrein der lichte moderne rhythmische muziek met succes weet te bewegen en door zijn muzikaliteit zijn gehoor vermag te pakken. Zijn rhythmische en coloristische vondsten (nu eens dynamisch, dan weer strikt-ornamenteel of van het delicate en intieme „soft lights and sweet music“-genre) zijn dikwijls suggestief, fijn afgewogen en zeer effectvol. Een beoordeeling van Marco's Palmet's danstechniek laten wij gaarne aan anderen, ter zake meer kundigen, over. Zijn optreden kwam ons beheerscht, ook muzikaal

JAAP CUNE toonde zich bij het 7e Jazzwereld-Feest als vaardig jazz-improvisator op de viool. Cune is thans vast verbonden aan de band van George Pickard, die ieder week-end speelt in Paviljoen Riche te Zandvoort.

(rhythmisch) interessant, doch wat de uitgevoerde figuren aangaat, niet zeer gevarieerd voor. Ook G. van Oirsouw, Palmet's begeleider van na de pauze (zie boven!), was solistisch te beluisteren. Hij beperkte zich echter met het oog op de acoustisch voor dit doel minder gunstige plaatsing van den vleugel na de pauze (hetgeen het juiste contact met de zaal in gevaar bracht) tot één stuk („Blue Skies“), waarvan hij een zeer geladen en goed geïnspireerde jazzmuzikale vertolking gaf, gesteund door bassist J. de Veen (eveneens van de Swing Papas) en Harry Prins (drums).

Oscar Aleman's optreden was een der hoogtepunten van den avond. De vraag, „of het wel of niet jazzmuziek was“ — een kwestie, die vaak doorslaggevend is bij de beoordeling van het muzikale resultaat van b.v. zoo menig ensemble, dat zich er angstvallig op toelegt jazzmuziek voort te brengen — wijkt hier als geheel onbelangrijk op den achtergrond. Zijn muziek is hem tot een tweede natuur geworden. Het gaat hier niet om het al of niet bereikt hebben van een aan zichzelf gesteld doel. Aleman tracht niets te forceeren, hij weerspiegelt slechts zichzelf en zijn eigen karakter en temperament in zijn klanken. Voor een groot deel zijn hier zuivere jazzmuzikale elementen in het spel, daarnaast nog Spaansche en Zuid-Amerikaansche invloeden. Wonderlijk gecompliceerd en onnavolgbaar grillig zijn de (poly-)rhythmische en melodische draden van zijn muzikaal weefsel, raadselachtig complex zijn de talrijke kleurschakeringen met al die tinten en tusschentinten, lichten en schaduwen. Groot is Aleman's vingersnelheid, geraffineerd zijn de veelvuldige flageolet-effecten. Ernst en humor, oprechtheid en blague gaan hier samen, vloeien ongemerkt in elkaar over. Aleman versmaakt geen grapje, doch hoewel de wetenschap, dat dit zijn succes bij het publiek ten goede zal komen, bij hem hierbij ongetwijfeld vooropstaat, ontaarden zijn grapjes nimmer tot kunstmatig aandoende showeffecten. Alles geschiedt spontaan, als

vanzelf, het gaat niet ten koste van de muziek, maar heeft tot taak haar werking te versterken, haar smakelijkheid te verhoo-gen. Het was een kort recital van wa-achtige muziek, licht en pretentieloos, doch ontzaglijk vitaal en geworteld in een volksmuzikale cultuur, waarvan deze groote gitarist en raskunstenaar een exponent is. Terloops mogen wij opmerken, dat Aleman's gitaarspel meer aanknoopingspunten heeft met den gevleugelden stijl van Segovia dan met den Zigeunersch-sentimenteelen en zwaarderen speeltrant van een Reinhardt. Aleman vertolkte achtereenvolgens „Men of Mine“ (eigen compositie), „Whispering“, „Nobody's Sweetheart“ en „Black Dreams“ (eveneens een eigen compositie; merkwaardig was hierin het suggestieve begeleidende rythme, met de vingers tegen het houten instrument gesla-gen). Van de vier gespeelde stukken bekoorde „Black Dreams“ ons wel het meest. De zaal reageerde op ondubbelzinnig enthousiaste wijze.

Het programmagedeelte na de pauze werd geopend door „The Swing Pa-pas“. Op de zeer bijzondere eigenschap-pen en verdiensten van den „Chicago-stijl“ (waarin dit orkest is gespecialiseerd) be-hoeven wij na het reeds eerder daarover geschrevene (het laatst nog in het vorige nummer) hier niet terug te komen. Over de Swing Papas als zoodanig zullen wij het evenmin hebben, wél over de indrukken bij hun optreden in de Kurzaal opgedaan. Hun succes bij het publiek was opvallend groot — aan het applaus en de open doekjes scheen geen eind te zullen komen en de heer Schrijver zag zich genoodzaakt het publiek tot kalmte te brengen met de verzekering, dat de solisten uit de band zich later tijdens de jam-session nogmaals zouden laten hooren. Dit verschijnsel is daár-om zoo opmerkelijk, wijl de Chicago-speel-wijze geen enkele „concessie aan den smaak van het publiek“ bevat, in het teeken der strenge soberheid staat; gelijk wij vorige maand schreven: „op het gevaar af bij den niet-ingewijde (ten onrechte) op het eerste gehoor den indruk van een zekere „droogheid“ te vestigen“. En desondanks... enorm succes, hoewel toch niet aan te nemen is, dat de gansche zaalbevolking de-zen stijl naar zijn werkelijke waarde zou hebben weten te schatten... Daar komt nog bij, dat een groote zaal, nog wel met bedenkelijke acoustische eigenschappen, allermint de ideale omgeving is voor een jazzorkest, en voor een klein jazzensemble, waarvan het musiceeren bovendien op improvisatie berust, in nog sterkere mate en zelfs in dubbelen zin een handicap ople-vert. Niet alleen, dat het noodige innige contact met de muziek op verreweg de meeste plaatsen in de zaal ontbreekt, ter-wijl de klanken en klankproporties, zooals die het oor van den toehoorder bereiken, op meer of minder hevige wijze geleden hebben van de storende acoustische ver-vormingen en vervloeiingen; maar de on-gunstige acoustische omstandigheden en de afmetingen van de zaal, welke aller-minst een intiem musiceeren bevorderen, doen hun funesten invloed ook op het po-dium gelden en kunnen de musici zelf sterk belemmeren in hun werk — t.w. improvisa-tie, welke toch zoozeer afhankelijk is van de omstandigheden en de inspireerende stemming van het oogenblik (en wel in veel sterkere mate dan het „spelen van muziek“ door een z.g. „leesband“). Ook de

Swing Papas ondervonden hiervan eenigen last. Wie het orkest in den laatsten tijd gehoord had en aldus tot vergelijkingen in staat was, kon dan ook constateeren, dat in de rythme-sectie (welke achter de me-lodiegroep stond opgesteld en naar geble-ken is geen ideaal acoustisch contact had met de laagstgenoemde sectie) een voor de-zen band abnormale lichte onrust heerschte, die de dynamische plastiek van het samen-spel wel eenigszins (doch gelukkig op niet storende wijze) „afremde“; terwijl ander-zijds sommige der beste solisten — b.v. J. van Os (trompet) en ook J. A. Stoutjesdijk (welke laatste zich tijdens het Bal op de Pier evenwel weer herstelde) — niet in hun besten vorm waren. Dat ondanks al de hierboven opgesomde factoren het resul-taat zoozeer bevredigend en welsprekend was en allen (zoo wel de critisch aange-legde jazzmuziek liefhebbers als de „fans“) vermocht te pakken, is een treffend bewijs van het hooge peil, dat het musiceeren der Swing Papas in den laatsten tijd heeft bereikt en van de opvallende gezondheid der door hen gevolgde muzikale richtlijnen.

De Swing Papas vertolkten als eerste programmanummer hun „signature tune“ „Roses of Picardy“, waarin de Chicagostijl in verschillende zijner aspecten de revue passeerde (na een 3- à 4-stemmig eenvoud-ig arrangement een reeks geïmproviseerde soli, tenslotte uitmondende in een boeiend slotchorus van contrapuntische 4-stemmige (trompet, clarinet, tenor- en baritonsax) „collectieve“ improvisatie. De overige gespeelde stukken stonden, met uitzondering van het derde nummer („Six or Seven Times“) alle in het teeken van de „Blues“: Nr. 2: „Spider Crawl“ (medium tempo-blues), Nr. 4: „Dallas Blues“ (snel tempo) en een als toegift gespeelde lang-zame Blues. Hoewel de improvisaties (indi-vidueel en collectief) verre domineerden, was het arrangement niet geheel uitge-bannen. Gearrangeerde chorussen of pas-sages — hetzij voor 3 saxen (1 alt en 2 tenors) met eventueel trompet, hetzij voor trompet, clarinet en tenorsax — kwamen

(foto Bob S. v. v. v. v.)

JAAP FEIJTEN demonstreerde zijn muzikale kwaliteiten als dansbegeleider, zowel als solist en ensemble-speler.

HELEN O'CONNELL, zangeres bij Jimmy Dorsey's orkest. Deze en nevenstaande foto behooren tot de serie, welke door den heer R. Zeverijn van zijn Amerikaansche reis werden meegebracht.

WOODY HERMAN, bandleider, is zulk een perfect blues-zanger, dat men hem voor een neger zou houden, indien zijn foto ons niet anders leerde. Men luistere naar zijn fraaie „Dupree-Blues” op Decca.

voor in „Roses of Picardy” (zie boven), „Six or Seven Times” (dit stuk was voorts geen uitgesproken „Chicagostijl”-vertolking, doch opzettelijk bij wijze van afwisseling tusschen de overige stukken ingelascht), in „Dallas Blues” (begin en slot) en in de langzame „Blues” (laatste gedeelte). Zulks was, met het oog op grootere verscheidenheid, niet slecht gezien en is in elk geval geenszins in strijd met de beginselen van den „Chicagostijl”, welke, hoezeer de improvisatie daarin op den voorgrond staat, eenvoudige arrangementen in de juiste (beperkte) dosis en de juiste stijlopvatting (qua rhythmisch-melodisch verloop, stemverdeling enz.) alleszins tolereert (men denke b.v. aan opnamen als „Nobody's Sweetheart” door McKenzie en Condon „Chicagoans” op Parlophone - Odeon). Wij mogen van de „Swing Papas” niet afstappen zonder te hebben gewezen op de aanwezigheid van een „nieuw gezicht” in den persoon van H. van Assenderp (op tenor-sax), wiens solistische bijdragen alle een zeer gunstigen indruk maakten (stijl maar ook klanktimbre!); een belangrijke aanwinst voor het ensemble. Ook de uitbreiding van de rhythmesectie met een tweeden gitarist-banjoïst verhoogt in het bijzonder bij gebruik van de banjo het dynamisch-rhythmisch-coloristische effect dezer sectie in niet onbelangrijke mate.

Het alleruitbundigste applaus van dezen avond mocht de „jam-session” oogsten. Hieraan werkten mede: Oscar Aleman (gitaar), Annie Xhofleer (zang), Johnny Claes (trompet), Jaap Cune (viool), Jaap Feijten (piano), Harry Prins (drums) en voorts alle leden der Swing Papas. De leiding en „verkeersregeling” was opgedragen aan J. A. Stoutjesdijk. Voor ons persoonlijk was deze „session” belangrijk door de deelname van Oscar Aleman en Annie Xhofleer, die wederom haar unieke gaven als jazz-zangeres demonstreerde. Doch het publiek was daarnaast kennelijk in den ban der sensatie van het onvoorbereide van dit musiceeren en onderging dit

programma-nummer (met zijn ware lawine van soli, sommige vrij geslaagd, andere maar matig) blijkbaar veel vollediger en intenser dan wij... Hetgeen „after all” een ieders goed recht was.

Van de diverse solisten van den avond resteert ons nog Jaap Cune afzonderlijk te gedenken, die kennelijk indruk maakte op het gehoor door zijn groote technisch-stylistische vaardigheid op zijn viool.

Een tweetal films besloot de voorstelling in de zaal. De eerste, waarin o.a. Bobby Hackett en zijn orkest met o.m. Pee Wee Russell verschenen, boeide ons het meest, de eenigszins misplaatste, „grappige” misen-scène ten spijt. De laatste, van Louis Prima en zijn band, schoot muzikaal helaas wat te kort, doch vindt wellicht als een „burleske uitsmijter” van den avond een verontschuldiging.

De nieuwe geluidsfilminstallatie van de Kurzaal bleek thans aan alle redelijke eischen ten volle te voldoen. De bij de diverse programma-nummers gebruikte zaal-microfooninstallatie (de geluidsininstallatie der Swing Papas), geleverd door den heer H. Grosjean, was geluidstechnisch van zeldzame kwaliteit.

Na afloop toog men Pier-waarts. Een overstelpend druk bezocht bal in het Paviljoen besloot het jazzwereldfeest. Kluger's Pintonians en de Swing Papas verzorgden beurtelings de dansmuziek. Daarnaast vond nog een informeele „jam-session” plaats, waaraan buiten Aleman en enkele leden van Kluger's band ook Johnny Fresco (tenor), Jaap Cune (viool) Maurits van Kleef (drums) en Al Weisbart (contrabas) zich kwamen voegen. Het waren thans Maurits van Kleef en Oscar Aleman, die onze volle bewondering hadden. Stonden de soli der andere medewerkenden stylistisch niet steeds op hoog plan, het enthousiasme en de overgave, waarmede gespeeld werd, werd slechts overtroffen door de oplappende geestdrift van het publiek na afloop dezer session.

VERKEERD BEGREPEN!

De V.A.R.A. en het „Bonte avond”-genre

In de „Radio-Gids” van 24 Juni (ons Juli-nummer was toen reeds ter perse) kwam de V.A.R.A. terug op ons bericht omtrent de Ramblers uit het Juni-nummer. Het bleek daarbij, dat deze omroep gevallen is over onze conclusie, dat er op Zaterdagavonden „voor een wat erg stompzinnig publiek gespeeld wordt”. „Hoe kan „De Jazzwereld” dit beweren (aldus saamgevat is de conclusie, waartoe de V.A.R.A. komt) indien datzelfde blad commercieele nummers uit andere uitzendingen prijst.” Welnu, hier is van een misverstand sprake. Wanneer Masman een commercieele melodie gelijk Heart and Soul of Penny Serenade op muzikale wijze vertolkt in een origineel en goed-klinkend arrangement, dan erkennen wij grif er door geboeid te worden, maar zulke „commercieele” nummers vormen niet de hoofdschotel op Okeh- en Bonte Avonden. Dan hoort men vrijwel uitsluitend tot in den treure herhaalde flauwitteten als Mina, Zij zong zoo mooi, enz., enz. Wanneer de V.A.R.A. haar publiek op dergelijke avonden niet voor iets beters geschikt acht, qualificeert zij zelf het publiek, niet wij, die slechts het kind bij den naam genoemd hebben. Het door ons bedoelde euvel blijkt overigens wel ten nauwste verbonden met het „Bonte avond begrip” van alle Nederlandsche omroepen. Eén zaak is ons nooit duidelijk. Waarom wordt altijd aan de dansbands de „vereevende taak” opgedragen om met zulke laag-bij-de-grondscheden het publiek te vermaken? Nauwelijks was Jack de Vries met een paar radio-concerten begonnen of „Tinus met de koekepan” werd „het glansnummer”, dat prompt op den Zaterdagavond gespeeld werd, waarna de band nauwelijks meer aan het woord kwam.